

Ìtàn Ìkòkò ti Ẹsẹ̀ Ogójì — Nọmbà Mejọ

Òkè náà

Jeff Pippenger

2026-04-05

Òkè Ìyípadà Ògo fún Pétèrù şeşè lááárín Panium àti àgbélébùú, àti lórí ilà mīràn, Pétèrù wà lááárín iribomi Kristi ní ìbèrè işe-iránşé Rẹ̀ àti léyìn diẹ̀ léyìn iwólé işegun sí Jerúsálémù ní òpin işe-iránşé Rẹ̀. Àwọn àmì ọ̀nà mètèṣeta náà—iribomi, òkè náà, àti iparí iwólé işegun náà—ni a fi àmì sí nípasẹ̀ igbà mēta tí Baba ọ̀run sọ̀rọ̀. Igbà keta nínú Jòhánù 12 ni nígbà tí àwọn ará Gíríikì n wá Jèsù. Iríbomi náà ni 9/11, òkè náà sì wà nínú itàn Panium tí tí dé ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú ti eşè kẹ̀rindínlógún. Fún Pétèrù, Panium wà ní ìbèrè, léyìn náà òkè náà tí tí dé iparí iwólé işegun náà, èyí tí ó jẹ̀ diẹ̀ şáájú kí a tó yin Kristi lógo ní igbà kejì.

Nísinsinyí ọ̀kàn mi bàjẹ̀; kí ni èmi yóò sì wí? Baba, gbà mí kúrò lówọ̀ wákàtí yìi; şùgbọ̀n nítorí èyí ni mo şe dé sí wákàtí yìi. Baba, yin orúkọ rẹ̀ lógo. Nígbà náà ni ohùn kan ti ọ̀run wá, tí ó n wí pé, Mo ti yin in lógo tẹ̀lẹ̀, èmi yóò sì tún yin in lógo. Nítorí náà àwọn èniyàn tí wọn dúró lẹ̀báá, tí wọn sì gbọ̀ ọ̀, wí pé ará ni ó kọ̀; àwọn mīràn wí pé, Ángẹ̀li kan bá a sọ̀rọ̀. Jèsù dáhùn, ó sì wí pé, Ohùn yìi kò wá nítorí mi, bí kò şe nítorí yín. Nísinsinyí ni idájọ̀ ayé yìi wà; nísinsinyí ni a ó lé olórí ayé yìi jáde. Èmi náà, bí a bá gbé mi sókè kúrò lórí ilẹ̀ ayé, èmi yóò fa gbogbo èniyàn sódò mi. Èyí ni ó sọ̀, tí ó n fi irú ikú tí yóò kú hàn. Johanu 12:27–33.

Ìlẹ̀ tí a fi Léfitíkù ogúnlélógún (23) àti àkókò Pénťékòsítì şe àgbékalẹ̀ rẹ̀ ní àmì ọ̀nà ìbèrè tí ó ní igbésẹ̀ mēta, léyìn èyí ni ojọ̀ márùn-ún tẹ̀lẹ̀ e, ó sì tún ní àmì ọ̀nà iparí pẹ̀lú àwọn àbùdá kan náà pátápátá. Lááárín àwọn àmì ọ̀nà wọ̀nyí, ojọ̀ ogbọ̀n dúró fún àkókò àwọn àlùfáà, èyí tí ó parí ní àjòdún ipè. Àjòdún ipè, igòkè Kristi léyìn ojọ̀ ogójì tí Ó fi n kọ̀ àwọn ọ̀mọ-èyìn Rẹ̀ ní ojúkojú léyìn àjínde Rẹ̀, àti ojọ̀ ètùtù dúró fún àwọn igbésẹ̀ mēta ti iparí ilà náà nínú Léfitíkù ogúnlélógún (23). Àwọn igbésẹ̀ mēta wọ̀nyí ni ojọ̀ márùn-ún tẹ̀lẹ̀ lẹ̀ sí Pénťékòsítì àti sí àjòdún Àgọ̀. Igbà keta tí Baba ọ̀run sọ̀rọ̀ ni diẹ̀ şáájú àwọn Gíríikì, tí wọn dúró fún àwọn tí a pè jáde kúrò ní Bábílónì ní ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú, fi n wá ànfàání láti bá Jèsù sọ̀rọ̀. Diẹ̀ şáájú ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú, Jèsù fi igbéga àsíá lórí àgbélébùú hàn gégé bí àmì. Ilẹ̀-ayé ni a fi ọ̀go Rẹ̀ tàn ní 9/11, a sì tún fi í tàn ní ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú.

Kesarea Filipi, ti işe Panium, ni wákàtí keta; Kesarea Maritima sì ni wákàtí kẹşàn-án ti àgbélébùú nígbà tí a n kẹ̀ ipè pé kí a jáde kúrò ní Bábílónì. Şáájú àgbélébùú, nígbà tí a wà nínú itàn wòlìi ti Panium, Peteru wà lórí òkè, şùgbọ̀n ó sì wà şáájú òpin iwólé işegun. Panium n bá a lẹ̀ tí tí dé àgbélébùú ti eşè kẹ̀rindínlógún. Peteru ní Panium wà ní kété şáájú itàn igbésẹ̀ mēta ti àjòdún ipè ti Lefitiku ogún-dín-lẹ̀gbọ̀n, igòkè-èrì àti ètùtù. Peteru wà nínú ogbọ̀n ojọ̀ itọ̀ni àkànşẹ̀ ti àlùfáà.

Símónì di Pétèrù ní Panium, ó sì ní igbésẹ̀ kan lórí òkè náà kí wọn tó wólé işegun. Iwólé işegun náà şe àfihàn ọ̀we àwọn wúndiá mēwáá. Márùn-ún nikan ni wọn wọ̀ inú igbéyàwó náà, àti pé ojọ̀ márùn-ún tó wà lááárín àmì-ọ̀nà onípele mēta àti Pénťíkòsì ni ìbèrè iwólé işegun náà. Ó bẹ̀rẹ̀ ní àjòdún fèrè, şùgbọ̀n àmì-ọ̀nà yẹn ní àkójọ̀pọ̀ àwọn àmì-ọ̀nà mēta. Gégé bí àmì-ọ̀nà kan şoşo, wọn fi ikolù sí Nashville mọ̀ àjòdún fèrè. Iránşé Igbe Áárín Ọ̀ru yóò şeşẹ̀ jẹ̀ imúdájú, irin-àjò àwọn wúndiá ọ̀lọgbọ̀n márùn-ún sì bẹ̀rẹ̀ ilàna tí yóò yorí sí ikú, isinkú àti àjínde ti àgbélébùú, èyí tí í şe

òfin Ojọ-Àìkú.

Pétérù wà ní Panium nígbà tí ó ẹ̀ ẹ̀ àtúnṣe àṣotẹ̀lẹ̀ nípa àwọn boṣòlù iná ti Nashville, àti kí a tó fun ipè àjòdún ipè nígbà ìmúṣe àṣotẹ̀lẹ̀ náà. Ó gbòṣò, nípa idandan àṣotẹ̀lẹ̀, kòkò lọ sí òkè náà, nítorí òkè náà wà ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ìwọ̀lẹ̀ iṣẹ̀gun náà. Kí Ábúráhámù tó lọ sí òkè náà, a yí orúkọ rẹ̀ padà, a sì yí orúkọ Pétérù padà ní Panium, kí ó tó lọ sí òkè náà. Òkè náà ni idánwò Pétérù ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ kí àṣotẹ̀lẹ̀ àwọn boṣòlù iná ti Nashville tó ẹ̀. Ìmúṣe náà ni idánwò kẹ̀ta àti idánwò litmus níbi tí iwà hàn gbangba gẹ̀gẹ̀ bí ayọ̀ tàbí itijú.

Ìlẹ̀ ọ̀dún 457 ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ Kristi n parí láàárín Ráfíà àti Páníùmù; májẹ̀mù inú orí kẹ̀tádínlógún ti Jẹ̀nẹ̀sìsì bá Ráfíà mu, àti májẹ̀mù inú orí kẹ̀rindínlógún ti Mátíù kẹ̀rindínlógún bá Páníùmù mu. Láti Páníùmù, Pétérù lọ sí orí òkè, gẹ̀gẹ̀ bí Ábúráhámù ti lọ sí ibi ẹ̀bọ̀ Ísákì. Orí òkè inú ilẹ̀ Pétérù bá orí òkè ìgbà Ábúráhámù mu.

Àmì-ònà Abrahamu ní ojọ̀ mẹ̀ta. Nígbà ìwọ̀lẹ̀ iṣẹ̀gun, a rán ọ̀mọ-ẹ̀yìn méjì lọ láti mú kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ kan wá kí ó lẹ̀ gbé Kristi, àti nínú ilẹ̀ Abrahamu ìrìnàjò ojọ̀ mẹ̀ta rẹ̀ bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú yíyan ìránṣẹ̀ méjì àti kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ kan láti ru igi fún ẹ̀bọ̀ Isaaki. Ìrìnàjò ojọ̀ méjọ̀ tàbí mẹ̀fà ti Peteru sí òkè náà jẹ̀ ojọ̀ mẹ̀ta fún Abrahamu. Peteru ní Paniumu wà ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ òkè náà àti ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ tútù kẹ̀tẹ̀kẹ̀tẹ̀ náà, ibẹ̀rẹ̀ ìwọ̀lẹ̀ sínú Jerusalemu, ẹ̀yí tí ibẹ̀ ni ojọ̀ mẹ̀ta Abrahamu ti bẹ̀rẹ̀. Nígbà ìwọ̀lẹ̀ iṣẹ̀gun náà Kristi dúró lóri Òkè Olifí ó sì sọkún fún Jerusalemu, nípa bẹ̀ ẹ̀ sì n samisi iparí àjọṣe májẹ̀mù láàárín Olorun àti Ísírẹ̀lì àtijọ̀ gidì. Òkè Peteru wà ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ìwọ̀lẹ̀ iṣẹ̀gun; òkè Kristi wà nígbà ìwọ̀lẹ̀ iṣẹ̀gun; òkè Abrahamu sì wà ní iparí ìwọ̀lẹ̀ náà.

Ọ̀dún 2026 ni idibò àárín-àkókò, nígbà tí ọ̀dún kejídínlógójì-lẹ̀ṣẹ̀dógún [250] ti ijọ̀ba kẹ̀fà nínú àṣotẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì n ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ayeyẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ ọ̀go rẹ̀. Ayeyẹ̀ yẹn gẹ̀gẹ̀ bí àárín-àkókò àṣotẹ̀lẹ̀ bá a mu pẹ̀lú Antiochus Nlá ní ọ̀dún 207 S.K., àárín Raphia àti Panium, tí ó fi àmì sí ọ̀pin ọ̀dún igba méjídínlógójì-lẹ̀ṣẹ̀dógún [250] láti ọ̀dún 457 S.K.

Bí a ẹ̀ ẹ̀ n ronú lóri àwọn ilẹ̀ mẹ̀rin tí ó ní àwọn orí kọ̀kànlá títí dé orí méjilélógún tí a ti sí sílẹ̀ títí di isinsinyí, (bóyá àwọn àpẹ̀rẹ̀ míràn wà) a wá n gbé àwọn orí wònyí nínú The Desire of Ages yẹ̀wò. Orí kọ̀kànlá ni Ìrìbọ̀mi, orí méjilélógún sì ni Ìtimólẹ̀ àti Ikú Johanu. Johanu wà ní ibẹ̀rẹ̀ àti ní ọ̀pin, orí kẹ̀tádínlógún, ẹ̀yí tí í ẹ̀ ẹ̀ orí àárín, sì ni Nikodemu.

“Níkódémù wá sọ̀dọ̀ Olúwa ní ìrònú pé ọ̀un yóò wọ̀ inú ijíròrò pẹ̀lú Rẹ̀, sùgbọ̀n Jẹ̀sù fi àwọn ilànà ipilẹ̀ ọ̀títọ̀ hàn ní kedere. Ó sọ̀ fún Níkódémù pé, Kí í ẹ̀ ẹ̀ imọ̀ èrò ayé lásán ni o nílò tó bẹ̀, bí kò ẹ̀ ẹ̀ itúnbí nípa Èmí. Kí í ẹ̀ ẹ̀ pé kí a tẹ̀ ifẹ̀-mọ̀ rẹ̀ lórùn ni o nílò, bí kò ẹ̀ ẹ̀ pé kí o ní ọ̀kàn tuntun. Ó yẹ̀ kí o gba iyè tuntun láti òkè wá kí o tó lẹ̀ moyi àwọn ohun ọ̀run. Títí di ìgbà tí iyípadà yí yóò fi ẹ̀lẹ̀, tí yóò sì sọ̀ ohun gbogbo di tuntun, kò ní mú èrò ìgbàlà kankan wá fún ọ̀ láti bá Mi jíròrò nípa àṣẹ̀ Mi tàbí iṣẹ̀ ìránṣẹ̀ Mi.”

“Níkódémù ti gbọ̀ iwàásù Johanu Onibatisí nípa ìrònúwàdà àti ibatisí, àti bí ó ti n tọ̀ka àwọn èniyàn sí Èni kan tí yóò fi Èmí Mímọ̀ ẹ̀ ẹ̀ ibatisí. Ọ̀un tikára rẹ̀ ti mọ̀ pé àìní ẹ̀mí tòótọ̀ wà láàárín àwọn Júù, pé ní iwọn púpọ̀, ifẹ̀kùfẹ̀ ọ̀fiffo àti afọ̀júsùn ayé ló n ẹ̀ ẹ̀ kọ̀so wọ̀n. Ó ti ní ìrètí sí ipò ohun gbogbo tí yóò dára jù lọ nígbà ìbọ̀ Mésáyà. Sibẹ̀, iṣẹ̀ ìrànnilétí ọ̀kàn ti ihinrere Onibatisí kò ẹ̀ ẹ̀ nínú rẹ̀ láti mú idálebì ẹ̀ṣẹ̀ wá. Farisí tí ó muna ni, ó sì n yangàn ara rẹ̀ nítorí iṣẹ̀ rere rẹ̀. A sì mọ̀ ọ̀n gidigidi nítorí inú rere rẹ̀ àti ọ̀wọ̀ ọ̀fẹ̀ rẹ̀ ní dídáwólẹ̀ iṣẹ̀ isin tẹ̀npillì, ó sì ní imọ̀lára

ààbò nínú ojú rere Ọlórún. Èrù bà á nígbà tí ó ronú nípa ijoba kan tí ó mọ́ tó bèẹ́ tí òun, ní ipò rẹ̀ ní àsíko yẹn, kò lè rí.” The Desire of Ages, 171.

Àárín iwé nàà, *Ìfẹ́ Àwọn Ìran*, ni a ti rí nínú ilà Nicodemus, ẹni tí ó dúró fún ipè ikẹyìn sí Adventism nínú ilà ididi àwọn egbèrún ogòrún-ún méjilélógójì [144,000]. Ó dúró fún egbẹ́ kan tí wọn gbọ́ ihinrere aṣáájú-òná Kristi, sùgbọ́n tí wọn kò mọ́ ipò Laodicea wọn.

“Nínú ifòròwánilẹnuwò pẹ̀lú Nikodemu, Jèsù sì ètò igbàlà sílẹ̀, àti iṣẹ́ àyànfúnni Rẹ̀ sí ayé. Nínú kò sí ọ̀kan nínú àwọn ijiròrò Rẹ̀ tó tẹ̀ lẹ̀ e níbi tí Ó ti ṣàlàyé ní kíkún bèẹ̀, ní igbésè dé igbésè, iṣẹ́ tí ó yẹ́ kí a ṣe nínú ọ̀kan gbogbo àwọn tí yòò jogún ijoba ọ̀run. Ní ibèrè iṣẹ́ iranṣẹ́ Rẹ̀ gan-an ni Ó ti sí òtítọ́ nàà sí ọ̀mọ́ egbẹ́ Sànhédírini kan, sí ọ̀kan tí ó gba ọ̀rò jùlọ̀, àti sí olùkòni tí a ti yàn fún àwọn èniyàn. Sùgbọ́n àwọn aṣáájú Ísírẹ̀lì kò gba imọ̀lẹ́ nàà. Nikodemu fi òtítọ́ nàà pamọ́ sínú ọ̀kan rẹ̀, àti fún ọ̀dún mẹ́ta, èso diẹ̀ ni ó hàn gbangba.” The Desire of Ages, 176.

Ihinrere Johanu àti iribomi rẹ̀ fún Kristi sojú ihinrere ángẹ̀lì àkòkọ́ nípa ibèrù Ọlórún. Ihinrere Johanu ni ihinrere Laodikea ti idáláre nípa igbàgbọ́, a sì fún ihinrere nàà ní agbára nígbà iribomi Kristi, gégé bí a ti fi agbára fún ihinrere Jones àti Waggoner, tí ó jẹ́ ihinrere sí Laodikea ní ọ̀dún 1888. Iribomi Kristi àti ọ̀dún 1888 jẹ́ àpẹ̀rẹ́ dídájú ibèrè iwáde ihinrere sí Laodikea ní 9/11, èyí tí ó parí ní àárín gbùngbùn láàárín Raphia àti Panium.

Nikodemu tùmọ́ sí “iṣẹ́gun àwọn èniyàn,” àti idáláre nípa igbàgbọ́ ni irántí ididi tí ó dé pẹ̀lú ihinrere Johanu, tí a fi agbára fún nígbà iribomi, tí ipadé alẹ́ àárín ọ̀gànjọ́ Nikodemu pẹ̀lú Kristi sí ṣe àlàyé rẹ̀. Orí kọ̀kàndínlógún [22] ṣàpẹ̀júwe ikú Johanu gégé bí ohun tí ó mú kí àwọn ọ̀mọ́-èyìn rẹ̀ mọ́ àsíá tí a ó gbé sókè tí yòò sì fa gbogbo èniyàn wá sọ̀dọ́ Rẹ̀. Iribomi nàà jẹ́ 9/11 àti July 18, 2020 títí dé December 31, 2023, nítorí iribomi nì ṣàfihàn ikú (2020), isinkú (ojó mẹ́ta àtáàbò), àti àjínde (December 31, 2023). Lẹ́yìn nàà ni ipadé ọ̀gànjọ́, níbi tí a ti fi hàn pé iṣẹ́gun àwọn èniyàn ni a ṣàpẹ̀júwe gégé bí àtún bí èniyàn, láti inú ifọ́jú Laodicea dé iran ogún-ogún ti ará Filadelfia. Lẹ́yìn nàà ni a gbé iṣẹ́ Kristi kalẹ́ gégé bí gbígbé àsíá nàà sókè.

Fún Ábúráhámù, àwọn iṣẹ́ Kristi nínú ilà Johanu bá ẹ̀bọ́ Ísákì mu. Fún Pétèrù, ilà nàà parí ní Kesaria légbẹ̀ ọ̀kun, Kesaria Maritima, ní wákàtí keṣà-án, níbi tí agbélébuù ti n pe gbogbo èniyàn sí iṣẹ́gun idáláre nípa igbàgbọ́, èyí tí í ṣe ihin iṣẹ́ angẹ̀lì kẹ́ta. Ihin iṣẹ́ angẹ̀lì kẹ́ta ni ihin iṣẹ́ ègbé kẹ́ta ti Íslámù tí ó dé ní 9/11 nínú ipadé àkòkọ́ Báláámù pẹ̀lú kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ Íslámù, lẹ́yìn nàà ilọ̀po méjì ikọ̀lù sí ilẹ̀ ọ̀go gidi ní October 7, 2023, lẹ́yìn nàà ikọ̀lù kejì ní Nashville bí Báláámù ṣe n dari kẹ́tẹ́kẹ́tẹ́ Íslámù gba inú àwọn ogbà àjàrà ilẹ̀ ọ̀go àtíjọ́ tí ó jẹ́ gidi àti ti ọ̀de-òní tí ó jẹ́ ti ẹ̀mí. Ikọ̀lù kẹ́ta ni iṣẹ̀lẹ́ ilẹ̀-rírì ti ọ̀fin Ojọ́-Àikú tí n bọ́ láipẹ́. Ní bẹ̀ ni a ti rú Ísákì, ní bẹ̀ ni àwọn ọ̀mọ́-èyìn Johanu, àpẹ̀rẹ́ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn tí a fi aṣọ́ funfun ikú-ajẹ́rìí fún, gbọ́, wọn sì rí àwọn iṣẹ́ asia nàà. Àwọn àárín iwé Genesisi, Mátù, àti The Desire of Ages fi ididi àwọn egbèrún ogòrún-ún méjilélógójì hàn pẹ̀lú ipè àwọn Kẹ̀fẹ̀rì.

Àlàyé tí Kristi fi fún Nikodemu ni iṣe afẹ́fẹ́, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé a kì í rí iṣẹ́ rẹ̀.

“Níkódémù sì wà ní idàrùdàpọ̀, Jesu sì lo afẹ́fẹ́ láti fi ṣàlàyé itumọ́ ọ̀rò Rẹ̀ pé: ‘Afẹ́fẹ́ n fẹ́ sí ibi tí ó bá fẹ́, iwọ̀ sì n gbọ́ irò rẹ̀, sùgbọ́n o kò lè mọ́ ibi tí ó ti n bọ̀, àti ibi tí ó n lọ: bèẹ̀ ni gbogbo ẹni tí a bí láti inú Ẹ̀mí.’”

“A n gbò aféfé láàrín àwọn èka igi, bí ó ti n ró ewe àti òdòdó; sùgbón a kò lè rí i, kò sì sí èniyàn tí ó mọ ibi tí ó ti n wá tàbí ibi tí ó n lọ. Bákán nàà ni isẹ Èmí Mímọ́ lórí ọkàn. A kò lè sàlàyé rẹ ju bí a kò se lè sàlàyé isikiri aféfé lọ. Ó se se kí èniyàn kan má lè sọ àkókò tàbí ibi gangan, tàbí kí ó topasẹ gbogbo àwọn ipò tí ó se lè nínú ilàna iyípadà ọkàn; sùgbón èyí kò fi hàn pé a kò tii yí i padà. Nípasẹ agbára isẹ kan tí a kò rí bí aféfé, Kristi n sise lórí ọkàn nígbà gbogbo. Dièdiè, bóyá láimọ rará fún eni tí n gba á, a máa n fi àwọn iròyìn sí i lórí tí wón n fà ọkàn sí ọdò Kristi. Wón lè gbà wón nípasẹ irònú jinlẹ lórí Rẹ, nípasẹ kíkà Ìwé Mímọ́, tàbí nípasẹ gbígbọ ọrọ láti enu oníwáásù aláàyè. Lójiji, bí Èmí se n bọ pẹlú ipè taara jùlọ, ọkàn fi ara rẹ fún Jésù pẹlú ayọ. Ọpọ èniyàn ni n pè é ní iyípadà ọkàn lójiji; sùgbón èyí ni àbájáde ifèrì pípé tí Èmí Olórun,—ilàna pẹlé, tí ó gun, tí ó sì kún fún sùúrù.”

“Bí aféfé fúnra rẹ kò tilẹ farahàn lójú, ó n mú àwọn ipa jáde tí a lè rí tí a sì lè nímọlára. Bákán nàà, isẹ Èmí lórí ọkàn yóò fi ara rẹ hàn nínú gbogbo isẹ eni tí ó ti ní irírí agbára igbàlà rẹ. Nígbà tí Èmí Olórun bá gba ọkàn ní iní, ó n yí igbésí ayé padà. A máa fi àwọn èrò èsè sílẹ, a máa kọ àwọn isẹ búburú sílẹ; ifẹ, irèlẹ, àti àlàáfíà a sì gba ipò ibínú, ilara, àti ijà. Ayọ a gba ipò ibànújẹ, ojú eni a sì máa fi imọlẹ ọrun hàn. Kò sí eni tí ó rí ọwọ tí n gbé erù kúrò, tàbí tí ó n wo imọlẹ sọkalẹ láti inú àwọn agbàlá ọrun wá. Ibúkún nàà máa n dé nígbà tí ọkàn, nípa igbàgbó, bá fi ara rẹ jọwọ fún Olórun. Nígbà nàà ni agbára nàà, èyí tí ojú èniyàn kò lè rí, yóò dá èdà tuntun sílẹ ní àwòrán Olórun.” *The Desire of Ages*, 172, 173.

Ní 9/11 ni ọjọ ikéyìn bèrè sí i rọ dièdiè. Ní 9/11 ni Íslámù, tí a sàpẹrẹ rẹ gégé bí “èfúùfù ilà-oòrùn” nínú àsọtẹlẹ Bíbélì, dé bí idìdì àwọn egberún lónà ogórùn-ún mérénlélógójì se bèrè. Ọjọ ikéyìn nàà, tí ó jẹ iránse kan tí a sàpẹrẹ gégé bí “òróró wúra” tí n sọ kalẹ láti inú àwọn paipu wúra méjì ti Sekariah, bèrè sí i pe àwọn Adventist Ojọ-Ìsinmi Keje ti Laodikea sí irònúiwàdà. Èfúùfù Èmí Mímọ́ bèrè isẹ rẹ ti kíkọ gbogbo ohun tí a kọ sílẹ, àti lílo iránse ọnà àtijọ ti Jeremiah láti bá ọkàn àwọn ara Laodikea afójú sọrọ. Isẹ Èmí Mímọ́ tí a sàpẹrẹ fún Nikodemu, tí a sì tùmọ sí i ní kíkún sii, ni “igbésè nípasẹ igbésè,” “isẹ tí ó yẹ kí a se nínú ọkàn gbogbo àwọn tí yóò jogún ijọba ọrun.” Kristi fi isẹ yìi wé isẹ èfúùfù, isẹ nàà sì n se lè ní àkókò “èfúùfù ilà-oòrùn,” tí ó dé ní 9/11. Isaiah sọrọ nípa àkókò yìi kan nàà gégé bí èfúùfù lílẹ.

Ní iwọn, nígbà tí ó bá rú jáde, iwọ yóò bá a jiyàn: ó di èfúùfù lílẹ rẹ mú ní ojọ èfúùfù ilà-oòrùn. Nítorí nàà, nípa èyí ni a ó fi wẹ àisèdédééé Jakabu kúrò; èyí sì ni gbogbo èso iyokúrò èsè rẹ; nígbà tí ó bá sọ gbogbo òkúta pẹpẹ nàà di bí òkúta sókí tí a ti fọ túútúú, àwọn agbèrùbọ igi àti àwọn èrè kí yóò dúró mó. Isaiah 27:8, 9.

Gbogbo àwọn wòlfi bá ara wón mu ní àwọn ojọ ikeyin, àti “èfúùfù lílẹ” Isaiah jẹ àwọn èfúùfù ijàkadì Johanu tí a diwòn wón ní àkókò fifi èdìdì lé egberún ogórùn-ún mérénlélógójì. Èfúùfù lílẹ Isaiah ni èfúùfù ilà-oòrùn tí a “dàwọ dúró” nínú èrì Isaiah, tí a sì diwòn rẹ nínú ti Johanu. Àwọn èfúùfù ijàkadì Johanu ni a dimọ nígbà tí a n fi èdìdì lé àwọn èniyàn Olórun, a sì fi èfúùfù ilà-oòrùn Isaiah hàn gégé bí àkókò tí “èsè Jakabu” “ti wẹ kúrò.” Ọrọ Heberu fún “wẹ kúrò” tùmọ sí pé a ti se ètùtù fún un. Fífi èdìdì Johanu jẹ ohun kan nàà pẹlú Ezekieli orí kesàn-án, ó sì tún jẹ ohun kan nàà pẹlú wíwè èsè Jakabu kúrò. Àngẹlì tí n lọ la àárín Jerusalemu, tí n fi àmì lé àwọn tí n rọ àti ké, ni àngẹlì nàà tí n gòkè wá láti “ilà-oòrùn.”

Léyìn n̄kan w̄onyí, mo sí rí àwọn àngẹ̀lì m̄erin tí w̄on dúró lóri igun m̄erin ayé, tí w̄on di ẹ̀fúùfú m̄erin ayé mú ẹ̀sinsin, kí ẹ̀fúùfú má bàa fẹ́ sórí ayé, tàbí sórí òkun, tàbí sórí igi kankan. Mo sí rí àngẹ̀lì miiran tí n̄ gòkè wá láti ilà-oòrùn, tí ó ní èdidi Ọlórùn aláàyè: ó sí ké pèlú ohùn n̄lá sí àwọn àngẹ̀lì m̄erin nàà, ẹni tí a fi fún láti ẹ̀ ipalára sí ayé àti òkun, ní wí pé, E má ẹ̀ pa ayé lára, bẹ̀ ẹ̀ ní ẹ̀ má ẹ̀ pa òkun lára, tàbí àwọn igi, tí tí a ó fi fi èdidi sára àwọn ọmọ-òdò Ọlórùn wa ní iwájú orí w̄on. Ífihàn 7:1–3.

Angẹ̀lì nàà ni Kristi, Ó sí gòkè lọ ní òpin ojò m̄erinlélógójì ikóni ojúkojú fún àwọn ọmọ-ẹ̀yìn ní àkókò Pẹ̀ntẹ̀kosti; Ó sí tún gòkè lọ ní àjòdún ipè ní Leviticus ogún-dín-lògbòn, ní òpin ojò ogbòn ikóni ojúkojú pèlú àwọn àlùfàà tí n̄n̄bà ogbòn dúró fún.

2026 ni idibò àárín-òfin, àti pé a ti fi idibò nàà m̀lẹ̀ tẹ̀lẹ̀ gégé bí àwọn àm̀i-itòka àsotẹ̀lẹ̀. Bí àwọn Democrat kò bá jí idibò ọdún 2020, Trump kí yóò ti mú àdiitú ti Róòmù ẹ̀. Àdiitú ti Róòmù nàà ni pé ó jẹ̀ ẹ̀lẹ̀ẹ̀kejo, sí sí jẹ̀ ti àwọn méje. Àdiitú yẹn n̄ fi Trump hàn gégé bí aṣojú àwòrán ẹ̀ranko nàà, ẹni tí ó máa n̄ dide ní ipò ẹ̀lẹ̀ẹ̀kejo ní gbogbo igbà, ẹ̀gbòn tí ó jẹ̀ ti àwọn méje. Nínú Dániẹ̀lì méje, ó jẹ̀ dandan kí a mú m̄eta nínú àwọn iwo m̄ewáa ti Róòmù abòriṣà kúrò kí iwo kékeré lè gòkè. Nibè ni Róòmù pòopù dide gégé bí ẹ̀lẹ̀ẹ̀kejo láárín àwọn iwo méje miiran, sibè ó jáde láti inú Róòmù abòriṣà, nítorí pé ó yẹ kí ó jẹ̀ ti àwọn méje. Nínú Dániẹ̀lì méje a ṣojú fún ijoba M̄edò-Périsià pèlú iwo méjì, léyìn nàà Gírìsì jẹ̀ iwo kan ṣoṣo, ẹ̀yí tí nígbà tí a fò ó jáde sí iwo m̄erin, nítorí nàà kí Róòmù tó dé, iwo méje ti wá tẹ̀lẹ̀, iwo kékeré Róòmù sí ní ẹ̀lẹ̀ẹ̀kejo. Àwọn ẹ̀lẹ̀rìí miiran wá sí otító nàà pé Róòmù máa n̄ dide ní ipò ẹ̀lẹ̀ẹ̀kejo ní gbogbo igbà, ó sí jẹ̀ ti àwọn méje, ẹ̀gbòn ibi itókasi pàtàkì jùlọ fún àdiitú nàà ni Ífihàn orí kẹ̀tadínlógún.

Ẹ̀yí sí ní ọ̀kàn tí ó ní ogbòn. Àwọn orí méje nàà ni òkè méje, lóri ẹ̀yí tí obinrin nàà jókòó. Oba méje sí wá: m̄arùn-ún ti ṣubú, ọ̀kan sí wá, ẹ̀keji kò tii dé; nígbà tí ó bá sí dé, ó gbòdò dúró fún igbà diẹ̀. Ẹ̀ranko nàà tí ó wá tẹ̀lẹ̀, tí kò sí sí m̄o, òun nàà ni ẹ̀kejo, ó sí jẹ̀ ọ̀kan nínú àwọn méje nàà, ó sí n̄ lọ sí iparun. Íṣipayá 17:9–11.

Idibò tí w̄on jí ní ọdún 2020 fi hàn pé idibò jẹ̀ àm̀i-òna àsotẹ̀lẹ̀. Ẹ̀lẹ̀rìí keji sí otító yìi wá pèlú Àare Carter. Reagan ni àkókò nínú àwọn àare tí n̄ ṣamòna sí Trump gégé bí ẹni kejo tí ó jẹ̀ ti àwọn méje, bí ó ẹ̀ n̄ dá àwòrán Róòmù sílẹ̀. Reagan ni àkókò nínú ilà àwọn àare méje láti igbà òpin ní 1989. A mú 1989 ẹ̀ ní Danieli m̄okànla, ẹ̀ṣe kìn-ín-ní sí m̄erin, ó sí gbé ẹ̀rì àare ọlórò jùlọ kalẹ̀. Reagan ni a ṣáájú rẹ̀ pèlú Àare tó burú jùlọ nínú itàn tí tí di àkókò yẹn. Carter fi ọ̀fìisi sílẹ̀ pèlú isòro Ísílámù kan tí a kò tii yanjú. Ọdún méjelelógójì léyìn nàà, Trump n̄ yanjú isòro tí Democrat Carter fi sílẹ̀ fún Reagan n̄sinsinyí. Nítorí Reagan, ẹni àkókò àti alpha, jẹ̀ Republican tí ó n̄ ṣapeṣe Republican kan ní iparí àti omega, Trump nàà gbòdò jogún isòro Ísílámù tí àare Democrat tó ṣáájú dá sílẹ̀, ẹni tí, nípa dandan àsotẹ̀lẹ̀, yóò jẹ̀ àare tó burú jùlọ nínú itàn tí tí di àkókò yẹn. Obama, dájúdájú, mú gbogbo àwọn àbùdà àsotẹ̀lẹ̀ w̄onyí ẹ̀, bẹ̀ nàà ni Biden ẹ̀. Kí Reagan lè ṣapeṣe ẹni ikeyin, ó tún ní láti ṣapeṣe kí í ẹ̀ ẹni kejo nikan, ẹ̀gbòn ẹni kẹfà pèlú. Ní síṣe bẹ̀, Kìniún ẹ̀yà Júda ní láti ṣákoso àwọn idibò láti fi dá ilòṣiwájú àwọn isákoso-àare tí ó kùnà tí ó ṣáájú Trump nínú isẹ̀lẹ̀ méjèjì lélé. Àwọn idibò jẹ̀ àm̀i-òna àsotẹ̀lẹ̀, àti 2026 ni idibò àárín-àkókò fún àare ẹni kejo tí ó jẹ̀ ti àwọn méje.

Ìlẹ̀ ọdún m̄eṣṣédógún [250] ti Orílẹ̀-Èdè Am̄eríkà bẹ̀rẹ̀ ní ọdún 1776, ó sí dé iparí rẹ̀ ní 2026. Ìlẹ̀ ọdún m̄eṣṣédógún [250] ti 457 ṣáájú Kristi dé iparí rẹ̀ ní 207 ṣáájú Kristi, láárín ẹ̀ṣe kòkànla sí ẹ̀ṣe

kẹ̀ẹ̀dógún, àwọn ogun Raphia àti Panium. Ní isòrò àsọtélé, a fi Raphia bá májẹmú ikolà ní Jẹnẹ́sì orí kẹtálá [17] mu; ní isòrò àsọtélé sì ni a fi Panium bá májẹmú àwọn ẹgbẹ̀rún lónà ogorun-ún mẹ̀rínlélógójì [144,000] ti Mátù orí kẹ̀rindínlógún [16] mu. 2026 bá 207 ʒáájú Kristi mu, láàárín ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá sí ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dógún—láàárín Raphia àti Panium, ẹ̀yí tí ó tún jẹ̀ láàárín májẹmú àkókò tí Ọ̀lórún pẹ̀lú àwọn ẹ̀nìyàn àyànfẹ̀ kan àti májẹmú ikeyìn ti Ọ̀lórún pẹ̀lú àwọn ẹ̀nìyàn àyànfẹ̀ kan.

Àwọn ilà ọ̀dún igba lónà àádọ́ta méjì tí ó parí ní àárín ọ̀dún 207 ʒáájú ibi Kristi àti 2026 bá ilà ọ̀dún igba lónà àádọ́ta méjì ti inúnibini mu, ẹ̀yí tí ó bẹ̀rẹ̀ nígbà tí ilú Róòmù jó ní ọ̀dún 64. Láti ibẹ̀ ní ọ̀dún méje ti ikilò nípa iparun tí ǹ bọ̀, láti ọ̀dò ọ̀kùnrin àjẹ̀jì kan, tí a ti kẹ́de fún àwọn olùgbé Jerúsálẹ̀mù. Nígbà tí ọ̀dún 70 dé tí a sì pa Jerúsálẹ̀mù run, a tú ijo Ọ̀lórún ká, wón sì tan ihìn rere náà ká gbogbo ayé. Ní àkókò kan náà tí ijo Ẹ́fẹ̀sù ǹ kẹ́de ifẹ̀sẹ̀mulẹ̀ Pẹ̀ntíkọ̀sítì nípa àjìnde, inúnibini tí ijo Simírínà dúró fún bẹ̀rẹ̀, nítorí pé àwọn ijo méjèjèjì, nítorí àìní isọtélé, yóò máa lọ ní ilà kan náà fún àkókò kan. Pọ̀lù jẹ̀ ʒáájú ijo isọtélé ti Ẹ́fẹ̀sù, síbẹ̀ ó kọ̀wé nípa àwọn itàn méjèjèjì.

Inúnibini àti ipónjù tí ó dé bá mi ní Àntiókù, ní Íkóniọmu, ní Lísítírà; irú inúnibini bẹ̀ ni mo farada: sùgbọ̀n nínú wọn gbogbo ni Olúwa gbà mí. Bẹ̀ ni, gbogbo àwọn tí yóò fẹ̀ máa gbé ní iwà-bi-Ọ̀lórún nínú Kristi Jesu ni a ó ʒe inúnibini sí. 2 Timotiu 3:11, 12.

A.T. Jones tọ́ka sí àkókò ọ̀dún igba àti àádọ́ta tí ó bẹ̀rẹ̀ ní ọ̀dún 64 tí ó sì parí pẹ̀lú Ilàna Milan ní 313. Ní gbogbo àwọn ọ̀dún wọ̀nyen, inúnibini sí àwọn ẹ̀nìyàn Ọ̀lórún ni Róòmù abòrìʒà ǹ ʒe, sùgbọ̀n iránsẹ̀ sí ijo ní Simírínà sọ nípa ojò mẹ̀wáá, tí wón dúró fún inúnibini tí ó burú jùlọ̀ ní gbogbo àkókò náà.

Má ʒe bẹ̀rù ohunkóhun nínú àwọn ǹkan tí iwọ̀ yóò jìyà: wò ó, Ẹ̀sù yóò ju díẹ̀ nínú yín sínú túbú, kí a lè dán yín wò; ẹ̀yin yóò sì ní ipónjù ojò mẹ̀wáá: jẹ̀ olóòtító tí tí dé ikú, ẹ̀mi yóò sì fún ọ̀ ní adé iyè. Ifihan 2:10.

Àkókò inúnibini yẹn tí a ʒàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Ọ̀ba Aláʒe Diocletian jẹ̀ ti ọ̀dún mẹ̀wáá, bẹ̀rẹ̀ ní 303 ó sì parí ní 313, nígbà tí Ọ̀ba Aláʒe Constantine Nlá ǹ ʒàkóso, gégé bí yóò ʒe wà nígbà òfin Sónde àkókò ti 321, àti nígbà tí ó pín Róòmù sí ilà-oòrùn àti iwò-oòrùn ní 330. Ọ̀dún 313 ni a samisi ní ọ̀nà àsọtélé nípasẹ̀ igrébáyawó ibáʒepò isẹ̀lú ní Milan nígbà tí Ọ̀ba Aláʒe Constantine (olùʒàkóso Iwò-oòrùn) ʒètò igrébáyawó àbúròbìnrin rẹ̀ tí wón jọ baba kan, Flavia Julia Constantia, fún Licinius, ọ̀ba aláʒe tí ó ǹ ʒàkóso apá ilà-oòrùn (tàbí apá tí yóò di ilà-oòrùn láìpẹ̀) ti Ilẹ̀ Ọ̀ba Róòmù. Igrébáyawó náà sì parí ní ọ̀nà ààmì nígbà tí Constantine pín ijoba náà sí ilà-oòrùn àti iwò-oòrùn ní 330.

Àkókò ọ̀dún 250 ti Nero bẹ̀rẹ̀ pẹ̀lú àkókò ọ̀dún méje tí ó bẹ̀rẹ̀ tí ó sì parí pẹ̀lú idóti kan tí ó ʒàpẹ̀rẹ̀ ọ̀pín ayé. Ní ọ̀pín àkókò náà, inúnibini pátò kan wà fún ọ̀dún mẹ̀wáá. Àkókò náà bẹ̀rẹ̀ ní àkókò Ẹ́fẹ̀sù, léyìn náà ó bo itàn Simírínà tí tí dé ijo ifaramọ̀ ti Kónisítántìni, nígbà tí ijo Pégámò dé ní 313.

Àwọn ọ̀dún mètádínlógún wọ̀nyí láti 313 sí 330 ní àfihàn ibámu wọn nínú itàn Raphia àti Panium, níbi tí ogun ọ̀dún 217 BC àti ogun ọ̀dún 200 BC ti yà ara wọn sílẹ̀ pẹ̀lú ọ̀dún mètádínlógún. Ní ogun Raphia, Ptolemy ʒẹ̀gun, sùgbọ̀n yóò ti kú, ó sì ti lọ ʒáájú ogun Panium. Síbẹ̀, ó jẹ̀ ọ̀ba fún ọ̀dún mètádínlógún láti 221 BC tí tí dé 204 BC. Ilà mẹ̀ta ti ọ̀dún 250, tí a so pọ̀ mọ̀ra pẹ̀lú àwọn mètádínlógún mẹ̀ta, fi agbára mú kí a gbé isàrò yẹ̀ wò pé 313 bá 2026 mu.

313 jẹ iyípadà pàtó láti inú inúnibíni sí àdéhùn ìbàjé, nípa bèè ó fi 313 hàn gégé bí ààmì iyípadà kan tó ní iwà àsoṭelè diè, èyí tí a sàpeṣe rẹ nípasè iyípadà láti Smyrna sí Pergamos. Ìgbésè àkókó ni a sojú rẹ nípasè ìgbéyàwó idípò oṣèlú kan tí ó parí ní ikòsilè ní oḍún mètadínlógún léyìn nàà. Ìgbésè kejì ni òfin Àikú àkókó. Ìmísí so fún wa pé òfin Àikú ni ilàna ilòsìwájú kan nípasè ìgbésè dé ìgbésè n sáájú, èyí tí ó ní àwọn òfin Àikú tí n sáájú Òfin Àikú nàà, tí a tùmò sí gégé bí fifi ipa mú o láti pa Àikú mó, pèlú pípeyà sí o nítorí pípa Sábáàti ojò keje Olorun mó.

“Bí ònkawe bá fẹ́ lóye àwọn ilésé tí a oò lò nínú ijà tí ó n bọ láipé yíi, kò ní se ju kí ó tẹlẹ̀ àkòsilè àwọn onà tí Róòmù lò fún ohun kan nàà ní àwọn ọ̀rúndún tí ó ti kojá. Bí ó bá fẹ́ mọ́ bí àwọn Kátólíkì àti àwọn Pírótésítántì tí wọn bá dara pọ̀ yóò se bá àwọn tí ó kọ àwọn èkọ̀ ìgbàgbọ̀ wọn, jẹ́ kí ó wo ẹ̀mí tí Róòmù fihàn sí ojò Ìsinmi àti sí àwọn olùgbèjà rẹ̀.

“Àwọn àṣe ọ̀ba, àwọn àpéjọ̀ gbogbogbò, àti àwọn ilàna ijọ̀ tí agbára ayé n gbé léyìn ni wọn jẹ́ àwọn ìgbésè tí ó fi jẹ́ kí àjọyọ̀ kẹ̀fèrì nàà dé ipò olá rẹ̀ nínú ayé Kristeni. Ìgbésè àkókó níta gbangba láti fi mú itojú ojò Àikú se ni òfin tí Constantine se. (A.D. 321.) Àṣe yíi bèèrè pé kí àwọn ará ilú sinmi ní ‘ojò olólá ti oòrùn,’ sùgbón ó yònda fún àwọn ará ìgbèríko láti máa bá àwọn isẹ̀ ọ̀gbìn wọn lọ. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ní tóótó ó jẹ́ òfin kẹ̀fèrì, síbẹ̀, olú-ọ̀ba fi agbára mú un se léyìn ìgbà tí ó ti gba ẹ̀sìn Kristeni ní orúkọ̀ lásán.” The Great Controversy, 573, 574.

Òfin Milan ní oḍún 313 ni “àṣe ọ̀ba” nàà, èyí tí “àwọn àpéjọ̀ gbogbogbò àti àwọn ilàna ijọ̀ tí agbára ayé n gbé léyìn ni wọn tẹlẹ̀ gégé bí àwọn ìgbésè.” Àwọn wònyí jẹ́ àwọn ìgbésè tó n tẹ̀sìwájú tí wọn yorí sí òfin ojò Àikú àkókó ní oḍún 321. Ọ̀kan lára àwọn ìgbésè wònyí ni “àwọn ilàna ijọ̀,” bí àpeṣe itojú ojò Àikú, tí “agbára ayé n gbé léyìn.” Àkókò 1888 fi hàn pé ọ̀pọ̀ òfin ojò Àikú kan ni a gbé wólé sí Ilé Ìgbimọ̀ Alága nípasè Sènetọ̀ Blair tí kò lọ sí ibikíbi, sùgbón ní àkókò itàn kan nàà ọ̀pọ̀ ipínlẹ̀ n gba àwọn òfin ojò Àikú tí ipínlẹ̀ fi agbára múlẹ̀. Àwọn eṣerí méjì wònyí fi oḍún 313 hàn gégé bí àmì onà níbi tí “àwọn àṣe ọ̀ba,” bí àpeṣe àṣe aláṣe, yóò ti samisi iyípadà kan nínú itàn eranko ayé, ẹ̀ni tí a ti yàn láti sọ̀rọ̀ bí dragoni.

Nígbà tí Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà bá sọ̀rọ̀ bí ejò nílá, ó parí gégé bí ijọ̀ba kẹ̀fà nínú àsoṭelẹ̀ Bíbélì, ó sì se bèè nípa síso ohun kan nàà gégé bí ó ti se ní ìbèrẹ̀ isàkóso rẹ̀ gégé bí ijọ̀ba kẹ̀fà. Ní oḍún 1798, Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà se Òfin Àlejò àti Òfin Ìtẹ̀jádẹ̀ Ọ̀rọ̀-òdi (Alien and Sedition Acts), èyí tí ó jẹ́ àpeṣe òfin Ojò Àikú. Òfin Àlejò àti Òfin Ìtẹ̀jádẹ̀ Ọ̀rọ̀-òdi tí oḍún 1798 ni ìgbésè kẹ̀ta nínú ìgbésè mètá tí ó bèrẹ̀ ní 1776 pèlú Ìkẹ̀de Òminira, tí Òfin Orílẹ̀-Èdè (Constitution) tí oḍún 1789 sì tẹlẹ̀. Àwọn ìgbésè mètẹ̀ta wònyí bá 313, 321, àti 330 mu.

1776, 1789 àti 1798 jẹ́ gbogbo wọn isẹ̀ tí a tùmò sí gégé bí síso, nítorí ìmísí so fún wa pé “síso orílẹ̀-èdè nàà ni isẹ̀ àwọn alákosó aṣofin àti adájọ̀ rẹ̀.” 313, 321 àti 330 jẹ́ gbogbo wọn àmì onà tí ó ní ibàṣepọ̀ pèlú Constantine the Great. Ọ̀pin Ísírẹ̀lì ìgbàani gégé bí gidi, èyíni ni ijọ̀ba àrìwá àti ti guúsù pèlú, ni a sàpeṣe rẹ̀ gégé bí ikòsilè, èyí tí 330 n sojú. Ìkòsilè láààrin ilà-oòrùn àti iwò-oòrùn nínú ìgbéyàwó kan tí ó bèrẹ̀ oḍún mètálá-dín-lógún sáájú, ní ìgbéyàwó Edict of Milan. Ní òfin Ojò Àikú, Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà yóò ti kún ife àkókò àdánwò rẹ̀, a ó sì kọ̀ ọ̀ sílẹ̀ kúrò lóḍò Olorun ní ti ètè àsoṭelẹ̀ rẹ̀, gégé bí a ti fi ilẹ̀ tí n sà fún wàrà àti oyin se àpeṣe fún Ísírẹ̀lì ìgbàani. Ìmísí so pé isòtẹ̀ orílẹ̀-èdè ni iparun orílẹ̀-èdè máa n tẹ̀ lé. Èyí ni ó ṣelẹ̀ nígbà tí Olorun kọ̀ ilẹ̀ ológo sílẹ̀ gégé bí oḍún 330 ti n sojú. Láti inú ìgbéyàwó 313 dé sí àkókó nínú àtẹ̀ṣe àwọn òfin Ojò Àikú tí n lágbara sí i ní 321, títí dé ikòsilẹ̀ 330. 1776 bá 313 mu, 1789 sí bá 321 mu, 1798 sí bá 330 mu.

330 náà pèlú ni ìmúṣe ọdún 360 láti ìgbà ogun Actium ní ọdún 31 S.K. Actium jẹ ìdèná kẹta fún Róòmù, nítorí náà ó jẹ àpẹẹrẹ òfin Ojọ-Àikú níbi tí Róòmù òde-òní ti sẹgun ìdèná kejì àti kẹta rẹ. Ní àmì-ọ̀nà 330, ogun Panium darapò mọ ogun Actium. Ogun Raphia ní ọdún 217 S.K. bá ogun Ukrain ní 2014 mu, léyìn náà ní 2015 Trump bèrè ipolongo ààrẹ àkókó rẹ, ní 2020 wọn pa ìwo méjèèjì ti eranko ilẹ náà, ní 2023 wọn jí wọn dìde méjèèjì. Ní 2024 ìdánwò àwọn ipilẹ̀ bèrẹ̀, àti ní 2025 àjọṣepò àṣotélẹ̀ ti ààrẹ̀ kejọ̀ àti ẹlẹgbé pópò̀ rẹ̀ ni a fí àmì sí nípasẹ̀ igbékálẹ̀ sí ipò wọn tí wọn ṣe ní àjọṣe ara wọn.

A ó máa bá àwọn ǹkan wònyí lọ̀ nínú àpilẹ̀kọ̀ tó kàn.